

المعجم

الف	
الآباء : ح الآب، پدر	الاستشهاد : شهادت، به شهادت رسیدن (٤)
أبي يابي : ابا کرد	استعار : به عاریت گرفت (٥)
آتِ : بده (آتَى، یُؤْتَى، آتِ)	استنتاج : نتیجه گرفت، استنتاج کرد (٢)
ابتدر : شتاب کرد، پیشی جست	أسلم : اسلام آورد (١)
الأبحاث : ج البحث، پژوهش، تحقیق	الأسود : سیاه (٦)
الأبدان : ج البدن، بدن و جسم	اشتكی : شکایت کرد (٣)
أبدی : اظهار کرد	أشرف : طلوع کرد (٤)
أبغض : مورد بغض و نفرت قرار داد.	أشفق على : دل سوزی کرد (٥)
آزار و اذیت رساند	أصاب ← یُصَبِّ (٥)
ائحذ : گرفت	الأصغر : زرد (٢)
أتمم : تمام کرد	الأضواء : ح الضوء، نور (٥)
أتی يأتي : آمد	أعَدَ : فراهم کرد، مهیا کرد (٣)
الأخضر : سبز	اغتنم : غنیمت شمرد (٢)
أهل : حلال کرد	أفلح : رستگار شد (٥)
الأحمر : قرمز	اقترب : نزدیک شد (٧)
جلس : نشاند	اقترن بـ : همراه شد (٣)
أحرق : سوزاند	اقتتص : شکار کرد (١)
أحصى : شمرد، شماره کرد	اقتصر : محدود شد (٤)
اختفى : پنهان شد	الإقليم : شجاعت و دلیری (٤)
الأخرى : دیگر	الأكباد : ح الكبد : جگر، جگرگوشہ (٣)
أدى : انجام داد	أكمل : كامل کرد (٣)
اذائق : چشاند	أليس : پوشاند (٦)
أذهب : برد	التبس : مُشتبه شد (٤)
الأزرق : آبی، کبود	التفت : متوجه شد (٣)
استراح : استراحت کرد	ألح على : اصرار کرد (٣)
استسلم : تسليم شد	ألقى : انداخت، افکند، رها کرد (٢)
	ألهـم : الهم کرد (١)

(٤)	البعث : برانگیختن	(٤)	إلى أن... : تا این که
	بعضها عن بعض : با یک دیگر، نسبت به	(٣)	الیک : بگیر
(٣)	یک دیگر	(٥)	املاً : پر شد
(٤)	البَكَاءُ : بسیارگریان	(٣)	الأمل : امید و آرزو
(٦)	البلوغ : رسیدن	(٢)	أَمِنَ — أَمْنًاً : ایمن شد، در امان قرار گرفت
(٣)	البهجة : شادمانی	(٢)	
(٤)	البيان : سخنوری	(١)	الأُمّيَّ : به مكتب نرفته، فاقد
(٣)	البيئة : محیط	(٤)	سود خواندن و نوشتن
		(١)	انفع بـ : سود برد
		(٤)	اندفع : روانه شد، رهسپار شد

ت

(١)	تاب يوب : توبه کرد	(١)	ازتعج : ناراحت شد
(٢)	التبَعْلِيلُ : گرامیداشت، بزرگداشت	(٤)	أشد : سرااید، شعر خواند
(١)	التدريب : تمرين	(١)	أنطق : به سخن درآورد
(٧)	تجاه : در برابر	(٣)	الأئتي : ماده
(١)	تجدد ← وجود	(٤)	آنی : چطور، چگونه
(٧)	التحرِيمُ : حرام کردن	(١)	اهتمام بـ : اهتمام کرد، توجه کرد
(٤)	تحوّلُ : تغییر یافت	(٤)	أوقع : انداخت، سرنگون کرد
(٢)	تخلص : رهایی یافت		
(٤)	ترَزِمُ : زیر لب تکرار کرد		
(٣)	تذَكَرُ : پند گرفت	(٢)	باب : در، دروازه
(٦)	تذَوْقُ : چشید	(٦)	بادر : شتاب کرد
(٢)	تزَئِنُ : آراست		بادر الفرصة : فرصت را غنیمت شمرد
(٥)	التَّضْحِياتُ : فداکاری ها	(١)	باع بیع بیعاً : فروخت
(٢)	تعوّدُ : عادت کرد	(٤)	البال : فکر
(٦)	تفَقَهَ : علم آموخت	(٣)	البالغ : فراوان
(٤)	تقدَّمُ : پیش رفت، جلو رفت	(٣)	بدأ — بداية : آغاز کرد
(٣)	تلَفَّى : دریافت کرد	(٣)	البَرُّ : خوبی، نیکی
		(٤)	البطل : قهرمان

ب

			الباب : در، دروازه
			بادر : شتاب کرد
			بادر الفرصة : فرصت را غنیمت شمرد
			باع بیع بیعاً : فروخت
			البال : فکر
			البالغ : فراوان
			بدأ — بداية : آغاز کرد
			البر : خوبی، نیکی
			البطل : قهرمان

ث

الثقافه : فرهنگ
الثواني : جِ الثانية

خ

(٣)	الخون : مهریان
(٣)	حیا : سلام داد، تحيت گفت
(٦)	

ج

جاد على ُ جوداً : بخشيد
الجُبْنُ : ترس
الجُثَةُ : جسد
الجزيل : فراوان
الجُسَيْمُ : جسم كوچك، ذرة

ح

(٣)	خطاب كرد
(١)	خاف يخاف خوفاً : ترسيد
(٢)	الخارج : ماليات
(٦)	الخفافيش : جِ الخفافش
(٣)	الخفى : مَخْفِي
(٥)	حَقْ - حَقْقاً : تپید
(٢)	الخلاب : چشم ربا، دلربا
(٢)	الحُلُقُ : عادت، منش، خوى
(٦)	الخمول : سستي

د

(١)	دائرة التربية والتعليم : اداره آموزش و پرورش
(٥)	دار يدور دُوراً : جريان يافت
(١)	داعع : دفاع كرد
(٥)	دام يدوم دُوماً : ادامه يافت
(٧)	الدَّرَجَةُ : درجه، پله، نمره
(٤)	دفع - دفعاً : عقب زد
(٦)	الدقات : جِ الدقة، تپش
(٣)	الدَّمُ : خون
(٤)	الدموع : جِ الدمع، اشك
(٢)	الدَّوَابُ : جِ الدابة، چارپا
(٧)	الدهشة : تعجب، شگفتني

الحاد : تيز

الحائز : به دست آورنده
الحِبر : مرکب، جوهر
ال الحديث : جديد
حَذَرَ - حَذَرَاً : دورى كرد
حرام : حرام كرد
حسِبَ - : پنداشت، گمان كرد
الحسنة : نيكى
الحِصَّةُ : قسمت، زنگ ...
الحصول على : بدست آوردن
الحِفَاوَةُ : گرمى [استقبال]
بحفاوة : به گرمى
الحفلة : جشن، مراسيم
الحِكْمَ : داور
حمل : باركرد، تحميل كرد
الحنان : مهريانى

ذ

- (١) سار يسیر سیراً : حركت كرد
 (٣) سال يسیل سیلاً : جاري شد
 (٤) السّامی : بلند، متعالی
 (٥) السّtar : پرده
 (٣) السّدید : راست و درست و محکم
 (٥) السّراج : چراغ
 (١) السّعة : توانيي، قدرت
 (٤) السّکینه : آرامش
 (٤) السّلطان : قدرت
 (٥) السّلّم : پله، پلکان، نردنان
 (١) سلم على : سلام كرد
 (٢) سَمَحَ - سَمْحًا : اجازه داد
 (٣) سُمَّى : نامیده شد
 (٧) السّنَن : ح السنة، سنت
 (٤) السّیادة : سروری و ریاست
 (٥) السّمّی : بد

ر

- رابط : آماده شد، مرزبانی کرد
 راح يروح رواحًا : رفت
 الراية : برجم
 رَبِّي : تربیت کرد، پرورش داد
 رَتَّل : با دقت و آرامی تلاوت کرد
 رَحَلَ - رَحْلًا إِلَى : مسافرت کرد
 رخص ُ رُخصاً : ارزان شد
 رُفع : کثار زده شد، بالا زده شد
 الرّفُق : مهریانی، مدارا
 الرؤية : دیدگاه

ش

- الشّحنة : بار، بارِ الكتروني
 الشّعاع الضوئي : شعاع نوري، پرتو نور
 شغل - شغلاً : مشغول کرد
 شَقَّ - شقاً : سخت گرفت
 شقّ على نفسه : خود را
 به مشقت انداخت، برخود
 سخت گرفت

ز

- زال يزول زوالاً : از بين رفت
 الزّمام : مهار، افسار
 الزّميلات : هم شاگردی ها
 زَوْد : مجھز کرد

س

- السّائر : حرکت کننده
 السّاحة : میدان

ظ

(۲)	الظاهره : پدیده	(۴)	صابر... : با... پایداری ورزید
(۴)	الظلام : سیاهی، تاریکی	(۴)	صاحب صیحًا : فریاد زد
(۶)	الظمآن : تشنہ	(۴)	الصامت : خاموش، ساکت
(۷)	ظنَ ظنًا : گمان کرد	(۶)	الصبا : کودکی
(۲)	الظُّهُر : پشت	(۵)	صدقَ : باور کرد

ع

(۲)	عائَب : عتاب کرد	(۳)	صرَح : تصریح کرد، آشکار کرد
(۱)	عاد يعود عَوْدًا : برگشت، بازگشت	(۷)	صرَف : به شکل های مختلف آورد
(۶)	العارض : گذران، ناپایدار	(۴)	الصفاء : خوبی، آسایش
(۶)	عائَی : رنج برد	(۵)	صفقَ : دست زد
(۲)	العَبْت : بیهوده، عبث	(۶)	صفو الماء : زلالی آب، آب صاف
(۴)	العِبر : ج العبرة، عبرت	(۲)	صنَعَ - صَنَعاً : انجام داد
(۲)	العجوز : پیرمرد (و پیرزن)	(۵)	الصورة : عکس، تصویر
(۷)	عَدَ عَدًا : به شمار آورد	(۴)	الصَّياح : فریاد
(۴)	العریق : ریشه دار	(۷)	الصيدلة : داروسازی
(۵)	عسی : شاید، چه بسا، امید است		

ض

(۳)	العشرين : بیست		ضَحَى : فداکاری کرد
(۲)	عَظَم : گرامی داشت	(۵)	ضَمِنَ - ضَمِنًا : ضمانت کرد، تضمین کرد
(۷)	العُقُولی : آخرت	(۲)	الضَّوضاء : سرو صدا
(۲)	العِقد : گردنبند	(۵)	
(۲)	العقوبة : مجازات	(۷)	ضیغ : تباہ ساخت، ضایع کرد

ط

(۱)	على حد سواء : مساوی		الطائع : مطیع
(۳)	العلانية : آشکار، آشکارا		الطلائع : ج الطلیعه، پیشگام
(۴)	العویل : زاری، گریه و زاری	(۴)	
(۲)	عيد الأضحى : عید قربان	(۵)	

غ

غصَّةُ : در گلو گیر کرد
غاص بغوص غوصاً : فرو رفت، غواصی کرد

- (۵) القاعَةُ : سالن
- (۷) قِبْضَةُ عَلَى : دستگیر شد
- (۱) قَبْلَةُ : بوسید
- (۵) الْفَدْحُ : پیمانه، جام
- (۲) قَدْمَةُ : تقديم کرد
- (۳) القرین : جفت، همراه
- (۶) قص الأَخْبَارُ : روایت کردن خبرها
- (۲) قضى يقضى : ادا کرد
- (۴) قطعَةً — قَطْعًا مسافةً : راه پیمود

الغاية : هدف

غرس — غَرْسًاً : کاشت، غرس کرد
غَشِيَّةً — غشياناً : دربرگرفت
غَلَظَةً — غَلَظَةً : سخت گرفت

ف

- (۷) قطع الليل : پاره های شب
- (۴) القَلْقَةُ : مضطرب، نگران
- (۶) قَلْلَةً : کم کرد
- (۶) قَلْمَانًا : بهندرت
- (۶) قَنَصٌ — قَنْصًا : شکار کرد
- (۲) قوس فزع : رنگین کمان
- (۴) القيمة : ج القيمة، ارزش

الفارس، ج : فرسان : سوارکار، دلاور
فاز يفوز فوزاً : موفق شد، رستگار شد
الفاتحة : دختر جوان
الفتن : ج الفتنة، فتنه
الفجور : گناه، فساد
الفخمة : باشکوه، بزرگ، باعظمت
الفُرَصَةُ : ج الفرصة، فرصت

ك

- (۴) الكَابَةُ : مصيبة، افسردگی
- (۴) كاد يكاد : تزديك بود
- (۱) كاد يكيد : حيله کرد
- (۵) كَبَرَ : تکبر گفت
- (۴) كَرَمَ : گرامی داشت
- (۵) كَرَهَةً — كَرَهًا : ناپسند داشت
- (۷) الْكَسْلُ : تنبلي
- كما : (ک + ما) همان طور که

فرق : جدا کرد
الفُرُوشِيَةُ : دلاوری، سوارکاری
الفضل : گسترده‌گی، فراخی، فراوانی
فقد — قَدْدَاً : از دست داد
الْمَلَكُ (علم المَلَك) : اختیاناسی
الفوت : از دست رفتن
الفئات : ج الفئات، گروه

ق

- (۶) كِلاً : هر دو
- (۴) كَمْ : چه بسیار

قام يقوم قَوْمًا على : استوار است
القادة : ج القائد، فرمانده

L

(٤)	الْمُرْوَةَ : جوانمردی، مرقت	
(٣)	مَرَحَ - مَرْحًا : شوخی کرد، مزاح کرد	(٥)
(١)	الْمُسْتَأْهَلُ : شایسته، اهل	(٣)
(٤)	الْمُسْتَقْرَرُ : محل استقرار، قرارگاه	(١)
(٤)	الْمُسْرِعُ : سریع، به سرعت	(١)
(٧)	الْمُسْيِطَرَةُ : مسلط	(٥)
(٢)	الْمُشَهَّدُ : منظره، صحنه	
(٢)	الْمُضْمُونَةُ : ضمانت داده شده	
(٧)	الْمُظْلَمُ : تاریک	(٢)
(٣)	الْمُعَدَّاتُ : تجهیزات	(٣)
(٤)	الْمُعرَكَةُ : جنگ	(٤)
(٥)	الْمُقَاطِلَيْنُ : رزمدگان	(٧)
(٥)	الْمُقْتَطُ : کراحت، بدی	(٢)
(٦)	الْمُقْتَصَصُ : شکارشده، شکار	(٢)
(٥)	الْمُقْدِمَةُ : جلو	(٤)
(٤)	الْمُكَبِّرَيْنُ : تکبیرگویان	(٣)
(٦)	الْمُكْرَمَةُ : بزرگی، شرافت	(٣)
(٥)	الْمُلَوَّنُ : رنگارنگ	(١)
(٥)	الْمُمَرَّ : راهرو	(٤)
(٥)	الْمُنَاقِشَةُ : گفتگو، بحث	(٤)
(٥)	الْمُنْبِرُ : تربیون	(٢)
(٦)	الْمُنْيَ : جِ المُنْيَة، آرزو، هدف	(٥)
(٤)	الْمُهَلَّلَيْنُ : «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» گویان	(٤)
(٤)	الْمُواجِهَةُ : مقابله، رویارویی	(٤)
(٢)	الْمُواكِبُ : جِ الموکب، کاروان	(٥)
(٧)	الْمُوَجَّهَ إِلَىُ : متوجه، خطاب شده به	(٢)
(٣)	الْمِيقَاتُ : زمان ملاقات و دیدار	(٢)

M

ما بلک؟ تو را چه شده است؟	
المائین : دویست	
المادح : مدح کننده	
المارق : از دین برگشته	
الماطرة : بارانی	
المُترف : مرفة، ثروتمند	
المتریص : در کمین	
المثابرة : استقامات، پایداری	
المثابه : مانند	
المُحضر : آماده، حاضر	
المُختار : با اختیار	
المُحْطَمَيْ : خطاکار	
مدى الحياة : طول زندگی	
المزدحمة : شلوغ	
المذعور : وحشت زده، پریشان	
مَرَّ - مَرًّا : عبور کرد، حرکت کرد	
المراسيم : مراسم	
المُرافق : همراه	
المردودة : بازگردانده شده	

ن

- (٤) واحداً فواحداً : يكى يكى
 (٤) واصل : ادامه داد
 (٤) واهأ : وای
 (١) وجد يجد وجُدًا : يافت
 (٦) الوحيد : تنهى
 (٦) الودائع : ج الوديعة، امانت، وديعه
 (٧) ودع يَدع وَدْعًا : ترك كرد، رها كرد
 (١) وصف يصف : تجويز كرد
 (١) وعد يَعِد وَعْدًا : وعده داد
 (٢) وَقَعَ على : افتاد
 (٤) الولي : صاحب، صاحب خون
 (١) الوهاب : بسيار بخشنده
 (١) وَهَبَ يَهَبُ وَهَبَا : بخشيد
 (٤) وَهَنَ يَهُنْ وَهَنَا : سست شد

هـ

- الهادي : هدایت کننده
 هازتاً : مسخره کنان

ي

- يئسـ يأساً : نامید شد، مأیوس شد
 يُبدي رأيه : نظرش را اعلام می کند
 يتکون : تشکیل می شود
 يزيل : برطرف می کند
 يُصيّب : دچار می کند
 يَعِد ~ وعد
 يوم الفصل : روز جدایی، قیامت

و

- واجبات : تکاليف
 واجباتهم المدرسية : تکاليف درسی شان
 واجه : مواجه شد، روپرتو شد

*
والحمد لله